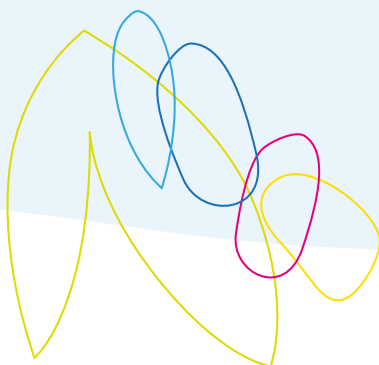

FOCUS
INFORMATIE VOOR PROFESSIONALS

Update januari 2026

Hulpmiddelen voor een leven thuis

Collectief actie ondernemen om
de welzijns- en gezondheids-
organisatie te veranderen.

Het doel van deze Focus bestaat erin een overzicht te geven van de beschikbare hulpmiddelen om thuis te blijven wonen volgens de wensen van de persoon in kwestie, en dat voor alle profielen van begunstigten (18 jaar en ouder).

De aangehaalde hulpmiddelen worden hoofdzakelijk thuis ingezet bij begunstigten die hun woning niet meer kunnen verlaten. Let op: de responstijd en toegangsvoorwaarden hangen af van de instantie in kwestie en de beschikbare middelen ervan.

Sociaal Brussel

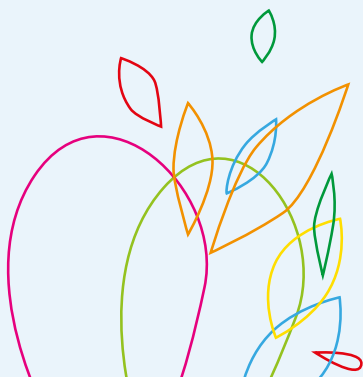
 sociaal.brussels

Over alle hulpmiddelen in deze Focus bestaan een of meer fiches op de website van Sociaal Brussel.

De hulpmiddelen die verband houden met deze hoofdstukken worden in de papieren versie doorheen de Focus in de vorm van QR-codes weergegeven en in de digitale versie in de vorm van digitale links die in een lijst aan het einde van de Focus staan.

INHOUD

1. CONTEXTELEMENTEN

p 06

2. HULPMIDDELEN

p 08

2.1. ZORG

Algemene geneeskunde; verpleging; fysiotherapie; tandheelkundige zorg; ergotherapie; psychologische zorg; mobiele geestelijke gezondheidsteams; diensten voor geestelijke gezondheidszorg; zorg voor kwetsbare personen; verhuur van materiaal; levering van geneesmiddelen; thuisziekenhuisopname; palliatieve zorg thuis

2.2. SOCIAAL

Openbare algemene sociale hulp; Algemene sociale hulp voor iedereen; Schuldhulpverlening; Microkrediet; Juridische eerstelijnszorg; Taalbarrière en interculturele bemiddeling

2.3. HULP IN HET DAGELIJKSE LEVEN

Ondersteuning bij het dagelijks leven; Thuiszorg; Geplande nachtbezoeken; Seniorenopvang; Emotioneel, relationeel en seksueel leven

2.4. COÖRDINATIE

Coördinatiecentra voor hulp en zorg; casemanager; overlegorganisator; medische huizen;

2.5. VOEDING

Boodschappen doen; maaltijdbedeling

2.6. WONING

Woningbeheer; innovatieve wooninitiatieven; Hulp bij huishoudelijke taken;

2.7. VEILIGHEID

Telebewaking; domotica

2.8. VERVOER/MOBILITEIT

Sociaal vervoer; niet-dringend medisch vervoer

2.9. ACTIVITEITEN, CONTACT, BURENHULP

2.10. DIGITALE ONDERSTEUNING

2.11. ZORG VOOR KINDEREN VAN MINDER ZELFREDZAME OUDERS

2.12. SPECIFIEKE PROJECTEN VOOR SENIOREN

Protocol; zoom Senioren; citisen; senior Solidariteit

2.13. DE MANTELZORGER

Respijtzorg, respijt voor het gezin; Ouders en broers/zussen; Zorg voor zieke kinderen; Opvang- en/of zorgstructuren

3. SOCIAAL BRUSSEL, DE SOCIALE KAART VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

p 35

4. MEER INFORMATIE

p 40

De hulpmiddelen die verband houden met deze hoofdstukken worden in de papieren versie doorheen de Focus in de vorm van QR-codes weergegeven en in de digitale versie in de vorm van digitale links die in een lijst aan het einde van de Focus staan.

1.

CONTEXTELEMENTEN

Starten doen we met enkele vaststellingen.

De Brusselse bevolking vergrijsjt. In 2025 was 13,1% van de bevolking 65 jaar of ouder. Die trend zal de komende jaren alleen maar toenemen, waardoor er steeds meer kwetsbare personen zullen zijn die hun onafhankelijkheid dreigen te verliezen. De bijbehorende risico's groeien ook omdat de meeste personen in kwestie alleen wonen.²

Tegelijkertijd zien we dat de levensomstandigheden voor sommige burgers steeds onzekerder worden (moeilijke toegang tot gezondheidszorg, tot huisvesting, enz.). Volgens de SILC-enquête liep in 2024 18,3% van de Belgische bevolking het risico op armoede of sociale uitsluiting en werd 6,2% van de bevolking geconfronteerd met ernstige materiële en sociale deprivatie, d.w.z. dat ze niet in staat zijn om bepaalde lopende uitgaven te doen (rekeningen betalen, versleten meubels vervangen, regelmatige uitjes enz.) die noodzakelijk worden geacht voor een aanvaardbare levensstandaard. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de hoogste niveaus van armoede en sociale uitsluiting. Zo verhoogt onzekerheid het risico op een slechte gezondheid en bijgevolg de behoefte aan sociale en gezondheidsdiensten.

Een ander element is dat steeds meer mensen, zelfs personen in een kwetsbare fysieke en/of mentale toestand, zo lang mogelijk in hun eigen woning willen blijven. Ze willen niet naar instellingen of gespecialiseerde voorzieningen die niet meer voldoen aan de behoeften en wensen van vandaag (onvoldoende aanpassing aan culturele verschillen, te hoge prijs, weigering om in groep te wonen, enz.). Bovendien zijn de alternatieven voor de klassieke woonzorgcentra (zoals cohousing) nog niet goed ontwikkeld.

Daarnaast worden ziekenhuisverblijven steeds korter, waardoor het risico toeneemt op een te snelle terugkeer naar huis, met alle complicaties van dien voor alle profielen van begunstigden.

Mensen thuis laten wonen als ze dat wensen, wordt dan ook een steeds grotere maatschappelijke en politieke uitdaging. Niet in het minst doordat velen onder hen in isolement leven: van alle huishoudens in Brussel is 47,1% een eenpersoonshuishouden en 11,6% een eenoudergezin.⁴

Zorg in de eigen woning vereist zowel de toestemming van die persoon als de naleving van het principe "Goal Oriented Care"⁵ (GOC), zodat elke interventie aansluit bij de levensdoelstellingen en behoeften.

¹ Bron: Iweps, Indicateurs statistiques - Population des 65 ans et +, 01/09/25, <https://www.iweps.be/indicateur-statistique/population-des-65-ans-et/>

² In 2022 was 29,6% van de mannen en 55,2% van de vrouwen 80 jaar en ouder
Gegevensbron: BISA & Statbel (Rijksregister); Berekeningen: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel

³ Bron: STATBEL, Risico op armoede of sociale uitsluiting, 01/10/2025, <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting>

⁴ Bron: STATBEL, Huishoudens, 12/06/2025, <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/structuur-van-de-bevolking/huishoudens>

Een totaalaanpak van de psychosociale en gezondheidsaspecten is niet alleen noodzakelijk in het kader van dat principe, maar ook om preventief te werk te gaan en niet langer alleen als reactie op een noodsituatie.

Heel wat situaties worden immers onhoudbaar en vereisen een opname in een instelling omdat niemand heeft geanticipeerd en/of een beroep heeft gedaan op de juiste hulpmiddelen om veilige en serene leefomstandigheden te kunnen behouden.

Tal van hulpbronnen (repertoria, brochures, enz.) lijsten de bestaande hulpmiddelen op, maar zijn vaak gericht op een specifieke doelgroep of gebaseerd op een specifieke toegangsmethode (bv. via de gemeente, een lokaal initiatief). Bovendien kunnen de diensten en terugbetalingen verschillen naargelang het Franstalige of het Nederlandstalige systeem wordt gebruikt.

In die context ontbreekt het professionals soms aan middelen om hun begunstigden doeltreffend te helpen. Het doel van deze Focus is dan ook om hun mogelijke oplossingen aan te reiken.

Zie onze Focus

*"Financiële toegankelijkheid tot zorg
– verplichte ziekteverzekering" **hier**.*

⁵ ASCOP Francophonie : www.ascop-francophonie.org. VIVEL : www.vivel.be/thema/doelgerichtezorg

2. HULPMIDDELEN

2.1. ZORG

Het 'zorggedeelte' van de hulpmiddelen die hier worden opgesomd, omvat diensten die thuis worden verstrekt door huisartsen, kinesisten, ergotherapeuten, psychologen, tandartsen, psychiaters enz., plus de hulpverlening die met die zorg gepaard gaat (thuishospitalisatie, huur van materiaal, enz.). De meeste van deze professionals werken bij organisaties die vermeld staan op de website van Sociaal Brussel. Zelfstandige dienstverleners worden echter niet vermeld. Zij kunnen eventueel gevonden worden via de overzichten van bepaalde beroepsverenigingen.

2.1.1 | Algemene geneeskunde

2.1.2 | Verpleegkundige zorg

2.1.3 | Kinesithérapie

2.1.4 | Tandzorg

2.1.5 | Ergotherapie

2.1.6 | Psychologische zorg

2.1.7 | Mobiele teams voor geestelijke gezondheidszorg

2.1.8 | Medische zorg voor kwetsbare personen

2.1.9 | Verhuur van materiaal

2.1.10 | Levering van medicatie

2.1.12 | Thuishospitalisatie

2.1.13 | Palliatieve thuiszorg

2.1.1 | Algemene geneeskunde

Huisartsen werken in hun eigen praktijk of binnen een organisatie (bv. een wijkgezondheidscentrum). Ze kunnen ook huisbezoeken doen bij begunstigden. De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Globale en geïntegreerde
geneeskunde
(wijkgezondheidscentra)

Meer informatie over artsen die niet binnen een organisatie werken:

→ Federatie van de Brusselse HuisArtsen Verenigingen (FBHAV): www.famgb.be/fr/accueil of 02 379 03 33.

→ De kring van de Nederlandstalige huisartsen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Brusselse Huisartsenkring) kan worden gecontacteerd via www.bhak.be of 02 216 79 44.

Voor dringende gevallen is er ook een openbare wachtdienst in Brussel: ofwel via een medische wachtdienst (wachtposten waar patiënten 's avonds of tijdens het weekend en op feestdagen terechtkunnen), of via een mobiele dienst (arts met wachtdienst die 's avonds of tijdens het weekend en op feestdagen huisbezoeken doet).

De raadplegingen in kwestie gebeuren tegen het tarief vastgelegd door het RIZIV.

De medische wachtdiensten en de mobiele dienst kunnen worden gecontacteerd via de nummers **02 201 22 22** ou au **1733**.

Thuiswachtdiensten
voor algemene
geneeskunde

2.1.2 | Verpleegkundige zorg

De verpleging gebeurt zowel tijdens de week als in het weekend. Afhankelijk van de zorg in kwestie moet het voorschrift soms vermelden dat thuiszorg vereist is.

De duur varieert naargelang de behoeften van de begunstigde.

Thuisverpleegkundigen kunnen als zelfstandige werken, via ziekenfondsen of via een specifieke organisatie (bv. coördinatiecentrum voor thuiszorg en -hulp, wijkgezondheidscentrum).

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Thuisverpleging

2.1.3 | Kinesitherapie

Kinesisten kunnen in hun eigen praktijk werken, thuis of in een organisatie (bv. wijkgezondheidscentrum, coördinatiecentrum voor thuiszorg en -hulp).

Sommige organisaties en ziekenfondsen bieden kinesitherapie aan huis.

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is. Een doktersvoorschrift is nodig om kinesitherapie te krijgen en voor de terugbetaling door het ziekenfonds.

Kinesitherapie
aan huis

2.1.4 | Tandzorg

Voor alle aanvragen voor tandzorg aan huis is een voorschrift van de huisarts vereist, waarin wordt vermeld dat een thuisbezoek noodzakelijk is.

Bij sommige ziekenfondsen is het mogelijk om een tandarts thuis te laten langskomen. De tarieven zijn vastgelegd in een overeenkomst met de zorgverstrekker.

Ook via de coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp is tandzorg aan huis mogelijk.

De prijzen voor tandzorg zijn gelijk aan de prijzen in een tandartspraktijk. Er worden wel verplaatsingskosten aangerekend.

Tandzorg aan huis

2.1.5 | Ergotherapie

Ergotherapeuten behandelen, begeleiden en adviseren personen bij letsels of ziekten, psychosociale problemen, cognitieve problemen, ontwikkelings- of leerstoornissen en het verouderingsproces. Ze analyseren de functionele mogelijkheden en beperkingen van de persoon in kwestie en brengen vervolgens aanpassingen aan in zijn of haar omgeving.

Ergotherapeuten voorzien ook functionele hulpmiddelen of tijdelijke revalidatiehulpmiddelen om hen te helpen weer onafhankelijk te worden.

Ergotherapeuten kunnen als zelfstandige werken, in hun eigen praktijk of bij een organisatie (bv. coördinatiecentrum voor thuiszorg en -hulp, dagcentrum ...).

Om gebruik te maken van ergotherapie aan huis of buiten een instelling moet de begunstigde een volledig programma hebben voltooid voor motorische en neurologische revalidatie in een gespecialiseerd centrum (of op het punt staan dat te voltooien), waarna hij of zij terugkeert of zal terugkeren naar de gebruikelijke leefomgeving (thuis).

De begunstigde moet beschikken over een voorschrift van de revalidatiespecialist van het gespecialiseerde centrum waar hij of zij revalideerde. Het ziekenfonds kan alleen bijdragen in de kosten van de sessies als de ergotherapeut een RIZIV-nummer heeft.

De ziekenfondsen bieden ook een gratis adviesgesprek over woningverbetering aan, uitgevoerd door een ergotherapeut. Dat is bedoeld voor personen met bepaalde ziekten, personen met een handicap of personen die kampen met tekenen van veroudering.

Ergotherapie thuis

Meer informatie over zelfstandige ergotherapeuten:

→ Union Professionnelle des
Ergothérapeutes (beroepsvereniging voor
Franstalige en/of Duitstalige (toekomstig)
afgestudeerde ergotherapeuten)
contact@ergo-upe.be of
www.ergo-upe.be

2.1.6 | Psychologische zorg

Een psycholoog kan thuis langskomen om therapeutische ondersteuning te bieden.

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Het systeem van psychologische eerstelijnsconsultaties biedt patiënten van elke leeftijd gedeeltelijk terugbetaalde sessies (individueel of in groep) bij klinische psychologen of orthopedagogen (professionals die patiënten met leermoeilijkheden begeleiden). Deze specialisten werken als zelfstandige of bij een geconventioneerde dienst. Het is bedoeld om snel begeleiding te bieden en de preventie, opsporing en vroegtijdige interventie te verbeteren.

Psychologische
consultaties

2.1.7 | Mobiele teams voor geestelijke gezondheidszorg

Deze gespecialiseerde, multidisciplinaire teams komen thuis langs bij de begunstigde om de persoon bij zijn/haar vraag (of die van anderen) te begeleiden.

Er zijn drie types:

- mobiel crisisteam
- mobiel team voor langdurige zorg. Psychiatrische thuiszorg (PTZ) valt onder de mobiele teams voor langdurige zorg.
- gespecialiseerd mobiel team (voor begunstigten met specifieke problemen).

De voorwaarden om een beroep te doen op de mobiele teams zijn specifiek voor elk team.

Psychiatrische
thuiszorg voor
volwassenen

Voor meer informatie over
het aanbod inzake geestelijke
gezondheidszorg in
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
zie onze Focus
"Geestelijke gezondheid" **hier**.

2.1.8 | Medische zorg voor kwetsbare personen

Afhankelijk van hun criteria verlenen verschillende organisaties gratis professionele zorg aan kwetsbare personen (bv. via een verpleegkundige, kinesist, opticien, psychologische ondersteuning, enz.).

Medische zorg voor
kwetsbare personen

Informatie, preventie en
gezondheidsbevordering
voor kwetsbare
personen

Zie onze Focus
"Financiële toegang tot
gezondheidszorg buiten de
verplichte ziekteverzekering" [hier](#).

2.1.9 | Verhuur van materiaal

De ziekenfondsen bieden de mogelijkheid om voordelig medisch materiaal te huren of te kopen. Dat kan dan ook thuis bezorgd worden. Daarnaast is het mogelijk om hulpmiddelen te huren via zorgprofessionals (bv. thuisverpleegkundigen, ergotherapeuten), het Rode Kruis of zorgwinkels.

Tot slot kunnen er ook hulpmiddelen worden gehuurd bij privébedrijven tegen variabele prijzen.

Medisch en
paramedisch materiaal

2.1.10 | Levering van medicatie

Sommige apotheken bieden tegen betaling een bezorgingsdienst aan huis aan.

Er zijn ook onlineplatformen die een dergelijke bezorgdienst aanbieden (op basis van een doktersvoorschrift), maar tegen een hogere prijs.

Tot slot staan sommige gemeenten ook toe dat geneesmiddelen thuis worden geleverd (op basis van een doktersvoorschrift). Hieraan zijn kosten verbonden.

2.1.11 | Thuishospitalisatie

Een thuishospitalisatie kan worden overwogen afhankelijk van de gezondheidstoestand van de begunstigde. Thuishospitalisatie is mogelijk zodra het ziekenhuis wordt verlaten en kan diverse complexe behandelingen omvatten (intraveneuze antibioticabehandeling, sondevoeding, peritoneale dialyse, complexe wondzorg, enz.). De zorg wordt verstrekt in samenwerking met de huisarts en/of specialist en met het ziekenhuisteam.

Thuishospitalisatie

Zie onze Focus

"Palliatieve zorg en levenseinde"

[hier](#).

Palliatieve thuiszorg

Palliatieve
thuisbegeleidingsteams

2.1.12 | Palliatieve thuiszorg

Palliatieve zorg kan thuis worden verstrekt door de gebruikelijke zorgverleners (huisarts, verpleegkundige enz.), maar ook via wijkgezondheidscentra of de coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp.

Een tweedelinsteam voor palliatieve thuisbegeleiding kan de palliatieve situatie beoordelen, de patiënt en de familie ondersteunen, de bestaande diensten coördineren of gespecialiseerd advies geven aan de zorgverstrekkers.

2.2. SOCIAAL

2.2.1 | Openbare algemene sociale bijstand

2.2.2 | Private algemene sociale bijstand voor iedereen

2.2.3 | Schuldbemiddeling

2.2.4 | Microkrediet

2.2.5 | Juridische eerstelijnsstand

2.2.6 | Taalbarrière en interculturele bemiddeling

Het 'sociale' gedeelte kan een breed scala aan domeinen omvatten, waarvan vele met elkaar verweven zijn. Soms is het belangrijk om dezelfde situatie te benaderen vanuit verschillende invalshoeken.

Verschillende van de hieronder opgelijste organisaties komen thuis langs.

2.2.1 | Openbare algemene sociale bijstand

• OCMW

De sociale diensten van de OCMW's verstrekken informatie, bieden sociale en administratieve ondersteuning, financiële, medische en materiële hulp, enz

Sociale diensten van de OCMW's

• Gemeentelijke sociale diensten

De gemeentelijke sociale diensten bieden een waaier aan informatie en administratieve en sociale bijstand: contacten met andere diensten en instellingen, hulp voor senioren en personen met een handicap, coördinatie van thuishulp, voedselhulp, begeleiding bij financiële problemen, pensioenaanvragen, enz

Gemeentelijke sociale diensten

2.2.2 | Private algemene sociale bijstand voor iedereen

Deze centra bieden een algemene sociale dienstverlening en proberen begunstigen vlotter toegang te geven tot basisrechten en tot hulpmiddelen op onder andere sociaal, gezondheids- en economisch vlak: Centra voor algemeen Welzijnswerk (CAW), 'Centres d'action sociale globale' (CASG), centra die voor de eerste sociale opvang zorgen of diensten voor bijstand aan personen (centres d'aide à la personne – CAP).

Private algemene sociale bijstand voor iedereen (erkende diensten)

2.2.3 | Schuldbemiddeling

Deze diensten zijn gericht op personen die schulden hebben en hun maandelijkse aflossingen niet meer kunnen betalen. Hun doel bestaat erin duurzame oplossingen te vinden die een menswaardig bestaan garanderen.

Schuldbemiddeling

2.2.4 | Microkrediet

Deze organisaties bieden personen met een laag inkomen een sociale lening om in hun dagelijkse behoeften te voorzien.

Microkrediet

2.2.5 | Juridische eerstelijnsbijstand

Deze bijstand omvat juridisch eerstelijnsadvies over gelijk welk probleem (praktische inlichtingen, initieel advies, doorverwijzing naar gespecialiseerde dienst, enz.). Bepaalde openbare of private centra voor maatschappelijk welzijn doen soms eveneens een beroep op de diensten van juridische organisaties in het kader van hun begeleiding.

Juridische
eerstelijnsbijstand

2.2.6 | Taalbarrière en interculturele bemiddeling

Voor alle situaties waarin taal een barrière vormt voor de begunstigde, is het mogelijk om een beroep te doen op een sociaal tolk. Deze dienst komt tussenbeide in alle situaties op het vlak van openbare of sociale bijstand waarin de partijen elkaar goed moeten begrijpen. Het tolken kan bij de begunstigde thuis gebeuren, per telefoon of via videoconferentie.

Zie onze Focus "Financiële toegang tot gezondheidszorg buiten de verplichte ziekteverzekering" [hier](#).

Sociaal vertalen en
tolken

Er bestaat in Brussel ook een interculturele bemiddelingsdienst die gespecialiseerd is in gezondheidszorg.

Interculturele
bemiddeling op het
vlak van gezondheid

Deze dienstverlening verloopt uitsluitend via professionals. De prijs hangt af van de organisatie die de aanvraag doet.

2.3. HULP IN HET DAGELIJKSE LEVEN

2.3.1 | Ondersteuning bij het dagelijks leven

2.3.2 | Thuisoppas

2.3.3 | Geplande nachtelijke bezoeken

2.3.4 | Seniorsitting

2.3.5 | Relaties, gevoelsleven en seksualiteit

2.3.1 | Ondersteuning bij het dagelijks leven

Een gezinshulp helpt bij het bereiden en eten van de maaltijden, het aankleden (niet-medische hulp), het onderhoud van de woning, de was, strijk of eventueel naaiwerk, en ook bij verplaatsingen (met of zonder krukken of rolstoel). De persoon in kwestie biedt ook psychologische ondersteuning door actief naar de begunstigde te luisteren.

Er bestaan diensten voor gezinshulp bij onafhankelijke organisaties, coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp, ziekenfondsen of OCMW's (via de Dienst Gezins- en senioren hulp).

Hulp bij de dagelijkse taken

2.3.2 | Thuisoppas

De thuisoppas kan fungeren als schakel tussen de verschillende thuiszorgverleners en de familie/vrienden. De oppasdienst is bedoeld voor volwassenen, senioren, personen met beperkte mobiliteit of personen die gedesoriënteerd zijn, herstellen van een ziekenhuisopname of lijden aan een ziekte die een grotere aanwezigheid vereist.

Ook de ziekenfondsen bieden thuisoppasdiensten aan:

- Ze zijn gratis in bepaalde gevallen (bijvoorbeeld bij een plotselinge ziekenhuisopname van de mantelzorger) en er geldt een maximaal aantal uren per maand.
- In andere gevallen zijn de diensten tegen betaling en verschillen de kosten en terugbetalingen afhankelijk van het ziekenfonds.

Er zijn ook vzw's die thuisoppasdiensten aanbieden, net als bepaalde coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp (soms met behulp van vrijwilligers).

Ziekenoppassers

2.3.3 | Geplande nachtelijke bezoeken

Deze bezoeken gebeuren door zorgkundigen en zijn bijvoorbeeld bedoeld om de begunstigten weer in bed te helpen, hen te mobiliseren, of om beschermingsmiddelen te vervangen om doorligwonden te voorkomen.

Deze bezoeken zijn mogelijk via bepaalde coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp.

Coördinatie van de
thuiszorg

2.3.4 | Seniorsitting

Seniorsitting biedt ouderen de mogelijkheid om een paar uur per week iemand in huis te hebben, afhankelijk van hun behoeften. De personen die deze dienst verlenen, hebben geen opleiding genoten als ziekenoppas.

Seniorsitting

Sommige gespecialiseerde organisaties op het gebied van handicaps helpen professionals, personen met een handicap of hun familie/vrienden met vragen over het affectieve, relationele of seksuele leven. Ze bieden ook persoonlijke ondersteuning aan mensen met een handicap in hun zoektocht naar kwalitatieve seksualiteit via seksuele ondersteuningsdiensten.

Informatie en preventie
betreffende het
affectieve en seksuele
leven

2.3.5 | Relaties, gevoelsleven en seksualiteit

Verschillende organisaties kunnen professionals, begunstigen en hun familie/vrienden helpen en begeleiden bij moeilijkheden in verband met seksualiteit. Hun rol is om te luisteren, informatie te geven en op te treden als tussenpersoon.

2.4. COÖRDINATIE

2.4.1 | Coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp

2.4.2 | Casemanager

2.4.3 | Overlegorganisator

2.4.4 | Medische huizen

In het kader van deze Focus verwijst 'coördinatie' naar organisaties of instanties die persoonlijke diensten en/of bijstand verlenen, ongeacht of de situatie complex is of niet.

2.4.1 | Coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp

De coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp analyseren de behoeften van de begunstigden, informeren hen en stellen concrete oplossingen voor passende zorg voor.

Dankzij het werk van de coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp is het mogelijk om een multidisciplinair zorg- en dienstverleningsplan op te stellen en voor een gepersonaliseerde follow-up te zorgen die voortdurend wordt aangepast aan de evoluerende behoeften van de persoon in kwestie.

Deze coördinatiedienst is gratis en wordt verstrekt op verzoek van de begunstigde, de behandelende arts, de ziekenhuizen, de revalidatiecentra, de gezinnen, de mantelzorgers of de zorg- en dienstverleners.

Er bestaan twee coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp erkend door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Brussel (I-mens en Familiehulp), en vijf coördinatiecentra die erkend zijn door de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) (Centrale de Services et de Soins à domicile, Soins à domicile, Cosedi, Soins chez soi, Aide et soins à domicile). De centra verstrekken uiteenlopende diensten tegen uiteenlopende tarieven en zijn actief in alle negentien gemeenten.

De centra bieden diensten (zorg, hulp in het dagelijkse leven, enz.) aan via professionals die in loondienst of als geconventioneerd zelfstandige werken, afhankelijk van het feit of ze al dan niet interne diensten hebben.

De begunstigde hoeft niet noodzakelijk in orde te zijn met de verzekering om gebruik te maken van deze diensten, maar kan, als dat niet zo is, geen terugbetalingen krijgen van het RIZIV. De diensten zullen dan aangerekend worden aan het volledige tarief.

Coördinatie van de
thuiszorg- en hulp

2.4.2 | Casemanager

De Casemanager is een ervaren professional uit de sociale en gezondheidssector die in contact staat met de persoon in kwestie om het persoonlijke begeleidingsplan af te stemmen op zijn/haar behoeften en het op te volgen.

Een Casemanager moet enkel tussenbeide komen in de meest complexe situaties, wanneer al tal van pogingen om de situatie op te lossen nergens toe geleid hebben. Dat kan te wijten zijn aan moeilijkheden bij de persoon zelf, bij de begeleidende hulpverleners, of aan de situatie waarin de persoon zich bevindt. Vaak is het een combinatie van factoren die de situatie complex maakt.

De rol van de Casemanager bestaat erin om:

- samen te werken met de persoon in kwestie;
- als het netwerk niet bestaat of onvolledig is, te helpen om het op te zetten of aan te vullen door waar mogelijk een beroep te doen op de capaciteiten en hulpbronnen van de persoon in kwestie;
- de behoeften en wensen van de persoon te identificeren, te onderkennen en naar waarde te schatten, en hem/haar te helpen om die over te brengen aan de actoren van het netwerk;
- een individueel ondersteuningsplan op te stellen of te verfijnen, in overeenstemming met de doelstellingen en middelen van de persoon, en rekening houdend met de begeleiding en middelen die al door het bestaande ondersteuningsnetwerk worden voorzien;
- het plan op te volgen;
- de communicatie te bevorderen en informatie te verspreiden onder de professionals in het netwerk;
- iedereen in zijn of haar rol en verantwoordelijkheid te ondersteunen.

Verschillende organisaties bieden casemanagementdiensten aan op basis van een bepaald expertisegebied (bv. dakloosheid, kinderen en jongeren, geestelijke gezondheid, enz.).

Zie de nummers van alle helpdesks op p. 45

2.4.3 | Overlegorganisator

De overlegorganisator is een professional uit de sociale en gezondheidszorg die in contact staat met de begunstigde en het netwerk om de het overleg te organiseren.

De interventie is noodzakelijk in complexe situaties waarbij alleen een gesprek met alle actoren (inclusief de begeleide persoon), gemodereerd door een derde, de enige uitweg lijkt bij een geblokkeerde situatie.

Rol van de overlegorganisator:

- praat met de betrokkene om de doelstellingen te achterhalen en het netwerk in kaart te brengen;
- neemt contact op met alle actoren om de mogelijkheden te bespreken;
- organiseert het overleg;
- overleg leiden en doelstellingen en acties valideren in overeenstemming met de aanwezigen, zodat zij ze dagelijks in de praktijk kunnen brengen.

Verschillende organisaties bieden overlegdiensten aan op basis van een bepaald expertisegebied (bv. psychogeriatric, dakloosheid, kinderen en jongeren, enz.).

Overlegorganisator

2.4.4 | Medische huizen

Voor een meer holistische benadering van de sociale en gezondheidszorg bieden wijkgezondheidscentra (WGC) multidisciplinaire hulp en opvolging door een huisarts, een verpleegkundige en een kinesitherapeut. Afhankelijk van het centrum kunnen er ook andere diensten beschikbaar zijn (sociale dienst, tandzorg ...).

Wijkgezondheidscentra bieden hun diensten aan een volledige wijk aan. De zorgprofessionals van het WGC komen mogelijk thuis langs afhankelijk van de mobiliteit van de begunstigde.

Wijkgezondheidscentra werken ofwel met betaling per prestatie (de begunstigde betaalt de raadpleging volgens de tarieven vastgelegd door het RIZIV en een deel wordt terugbetaald door het ziekenfonds) ofwel met forfaitaire betaling (het ziekenfonds betaalt het wijkgezondheidscentrum een vast bedrag om de zorg te dekken voor de algemene geneeskunde, de kinesitherapie en de verpleging).

De begunstigde schrijft zich zelf in bij het WGC. De enige vereiste is dat het centrum zich dicht bij de woonplaats bevindt.

Globale en
geïntegreerde
geneeskunde
(Medische huizen)

2.5. VOEDING

2.5.1 | Boodschappen doen

2.5.2 | Levering van maaltijden

Er zijn speciale menu's beschikbaar voor diëten of medische beperkingen, en ook de textuur van de gerechten kan worden aangepast.

Sommige gemeenten en OCMW's, evenals sommige coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp, bieden die dienst aan tegen een betaalbare prijs. Tot slot zijn er ook privéorganisaties in Brussel die een dergelijke service aanbieden.

2.5.1 | Boodschappen doen

De thuishulp kan boodschappen doen op vraag van de begunstigde.

Sommige buurthuizen bieden ook aan om samen met de begunstigde het boodschappenlijstje op te stellen, de boodschappen te doen en ze thuis te bezorgen. Het is tevens mogelijk om dienstencheques te gebruiken om (kleine) boodschappen te laten doen voor de dagelijkse behoeften van de begunstigde (bv. naar de bakker of de apotheker gaan).

Thuisbezorging van
maaltijden

Hulp bij de dagelijkse
taken

2.5.2 | Levering van maaltijden

Het is mogelijk om dagelijks warme en koude maaltijden te laten thuisbezorgen. Hoe vaak dat gebeurt, wordt afgestemd op de behoeften van de begunstigde.

2.6. WONING

2.6.1 | Beheer van de woning

2.6.2 | Innovatieve wooninitiatieven

2.6.3 | Hulp bij de huishoudelijke taken

2.6.1 | Beheer van de woning

Er bestaan heel wat oplossingen voor problemen met de woning. Ze hebben betrekking op de volgende domeinen:

- **Bewoonbaarheid:** technische inspectie thuis.

Veiligheid en
gezondheid van de
woning

- **Problemen in de relatie huurder-verhuurder:** bemiddeling, informatie over de rechten en plichten van huurders en verhuurders, enz.

Informatie voor
huurders

- **Aanpassing van de woning:** aanpassingen om het comfort en de veiligheid van de begunstigde te verzekeren. De aanpassingen gebeuren meestal door ergotherapeuten.

Woningaanpassing

- **Kleine klusjes:** ramen schoonmaken, kleine onderhoudswerken binnen of buiten, enz.
- **Psychosociale, budgettaire of administratieve begeleiding thuis voor personen in een kwetsbare situatie** die dat aanvragen en de ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te wonen en hun woning te behouden.

Administratieve hulp
thuis

- **Financiële hulp voor de betaling van de huur, de kosten of de waarborg** (toekenning, informatie of hulp bij de vereiste stappen om een aanvraag in te dienen).

Financiële hulp voor
huurders

Sommige ziekenfondsen geven gratis advies over aanpassingen aan de woning. Ook de OCMW's kunnen helpen met huurwaarborgen, verwarmingstoelagen en installatiepremies.

2.6.2 | Innovatieve wooninitiatieven

- **Intergenerationeel wonen:** senioren en jongere personen wonen samen onder één dak, op een georganiseerde, vrijwillige en solidaire basis. Daarbij zijn drie niveaus van betrokkenheid mogelijk: geen specifiek engagement (huurvergoeding of enkele uren dienstverlening per week), bijdrage in de kosten, of een huurcontract met de mogelijkheid tot domiciliëring.

Intergenerationeel
wonen

- **Solidaire cohousing:** gebouw met minstens twee wooneenheden, waarvan er één bewoond wordt door een 65-plusser, en waarbij de huishoudens elkaar diensten verlenen op basis van een schriftelijke verbintenis, een overeenkomst, een

huishoudelijk reglement of een ander gelijkaardig instrument.

- **Participatief wonen voor ouderen:** woonplekken voor actieve en zelfstandige ouderen, die door de bewoners zelf worden beheerd en uit private en gemeenschappelijke ruimtes bestaan, met aandacht voor het evenwicht tussen het privéleven en het leven met anderen en, in sommige gevallen, met een grote openheid naar de buitenwereld.

Intergenerationeel
woonen voor ouderen

- **Solidaire wonen voor kwetsbare personen:** woonvorm met collectieve en private ruimtes waarbij de bewoners gezamenlijk instaan voor het beheer en de lasten van de woning.

Intergenerationeel
woonen voor kwetsbare
personen

Er bestaan nog andere soorten huisvesting als er een alternatief nodig is (woningen van de gemeente, serviceflats, enz.).

2.6.3 | Hulp bij de huishoudelijke taken

Huishoudhulp houden zich voornamelijk bezig met het gewone onderhoud van de woning. Daarnaast strijken ze en doen ze de was.

Huishoudelijke hulp kan geboden worden door onafhankelijke organisaties, ziekenfondsen of coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp. Deze diensten kunnen worden betaald met dienstencheques.

Voor dit soort diensten bestaat een sociaal tarief. Het wordt berekend op basis van het inkomen en de gezinssamenstelling en kan worden aangevraagd bij de ziekenfondsen (via hun maatschappelijk werker), de OCMW's (via de Dienst Gezins- en seniorenhulp) of de coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp.

De frequentie en duur worden bepaald door de maatschappelijk werker, afhankelijk van de behoeften van de begunstigde.

Hulp bij de
huishoudelijke taken

2.7. VEILIGHEID

2.7.1 | Personenalarm

2.7.2 | Domotica

2.7.1 | Personenalarm

Persoonlijk alarmtoestel in de vorm van een draagbaar zendertje om 24 uur per dag contact op te nemen met de alarmcentrale.

Wanneer de begunstigde hulp nodig heeft, drukt hij of zij op dit zendertje. De oproep gaat dan naar de centrale, die over een lijst met contactpersonen beschikt (ouders, bureu, enz.). Als geen van die personen bereikbaar is, belt de centrale naar de hulpdiensten.

Sommige diensten bieden de mogelijkheid dat een medewerker zich rechtstreeks naar de woning van de begunstigde begeeft om na te gaan of alles in orde is, om de persoon recht te helpen bij een val of om hulp in te roepen.

De prijs hangt daarbij af van de gekozen service. Er moet ook rekening worden gehouden met installatiekosten, bijstandskosten en interventiekosten als dat nodig is.

Sommige ziekenfondsen delen in de kosten voor het huren van dit alarmsysteem en leveren soms de apparatuur. Sommige coördinatiecentra voor thuiszorg en -hulp bieden deze dienst eveneens aan.

Personenalarm

2.7.2 | Domotica

Domotica omvat alle technieken om een woning te automatiseren. Het concept kan worden gebruikt voor comfort, veiligheid, energieverbruik of communicatie.

Voorbeelden zijn geconnecteerde apparatuur in de woning die op afstand kan worden bediend (verlichting, openen of sluiten van luiken, enz.), maar ook sensoren aan de ingangen of uitgangen van de woning om bijvoorbeeld een per ongeluk opengelaten deur te detecteren, of camera's.

Een val- of bewegingsdetector is eveneens een optie.

Domoticasystemen kunnen afhankelijk van de behoefte worden aanbevolen door een ergotherapeut (zelfstandig of via het ziekenfonds) in samenwerking met een domoticaspecialist of elektriciën om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het project na te gaan.

Woningaanpassing

2.8. VERVOER/MOBILITEIT

2.8.1 | Sociaal vervoer

2.8.2 | Niet-dringend medisch vervoer

2.8.1 | Sociaal vervoer

Sociaal vervoer staat open voor iedereen, zolang er geen hulp bij verplaatsing of medische bijstand wordt gevraagd, en verloopt uitsluitend zittend van deur tot deur. Met dergelijk vervoer is het mogelijk om dagelijkse taken te doen (bv. boodschappen).

Vervoer om
boodschappen te doen

Vervoer om sociale
redenen
(vrijtijdsbestedingen
enz.)

Sommige organisaties bieden mogelijkheden aan voor personen met beperkte mobiliteit.

Aangepast vervoer
voor rolstoelgebruikers

Vervoershulp kan ook deel uitmaken van de dienstverlening van gezinshulpen. Deze prestaties kunnen worden betaald met dienstencheques.

De MIVB biedt Taxibussen aan voor mensen met een handicap. Zij vraagt met name een attest van erkenning als persoon met een handicap (waaruit blijkt dat de zelfredzaamheid met ten minste 12 punten is verminderd of dat er sprake is van een blijvende invaliditeit van de onderste ledematen met een invaliditeitsgraad van ten minste 50%, of een volledige verlamming of amputatie van de bovenste ledematen of een visuele handicap met een ongeschiktheidsgraad van ten minste 90%, of voor kinderen (tot 21 jaar) een erkenning met ten minste 80% of 6 punten in pijler 1 met betrekking tot verhoogde kinderbijslag voor kinderen).

Openbaar vervoer
(Diensten voor openbaar
vervoer voor personen
met beperkte mobiliteit)

De gemeenten en OCMW's hebben eveneens initiatieven uitgewerkt (taxicheques, autodelen door vrijwilligers) voor 75-plussers die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer of personen met een handicap en een laag inkomen. De cheques zijn ook verkrijgbaar bij de buurthuizen.

2.8.2 | Niet-dringend medisch vervoer

Dit type vervoer wordt ingedeeld in twee types: zittend of liggend. Het is beschikbaar voor personen met een medisch probleem en wordt meestal gerechtvaardigd door een voorschrift of medisch attest.

Het is voorbehouden voor ritten naar het ziekenhuis (bv. dialyse, chemotherapie, enz.), een arts of tandarts enz. en voor transfers

Vervoer om niet-dringende medische redenen

be,

2.9. ACTIVITEITEN, CONTACT, BURENHULP

Verschillende organisaties bieden thuiswonende personen momenten van samenzijn, gezelschap of eventueel hulp bij bepaalde activiteiten.

De verenigingen in kwestie bevorderen de solidariteit tussen buren en het contact tussen verschillende generaties. Ze proberen het isolement van senioren te doorbreken door diensten aan te bieden (boodschappen, naar een afspraak brengen, wandelen, enz.) of door de persoonlijke banden tussen buren te versterken via activiteiten met z'n tweeën of in groep.

Burenhulp

Met huisbezoeken doorbreken vrijwilligers het isolement van alleenstaanden en/of zieken.

Huisbezoek aan alleenstaande personen en zieken

Sommige buurthuizen kunnen via hun maatschappelijk werkers gecontacteerd worden om het isolement tegen te gaan van iedereen die wil deelnemen aan het sociale en culturele leven van de buurt.

2.10. DIGITALE ONDERSTEUNING

Het Rode Kruis streeft ernaar de zelfredzaamheid te vergroten van alleenstaande of kwetsbare personen die zich niet kunnen verplaatsen of geen toegang hebben tot digitale hulp van goede kwaliteit in de buurt. De vrijwilligers zijn actief in alle Brusselse gemeenten en kunnen indien nodig materiaal ter beschikking stellen. De hulp- en zorgcoördinatie CSD biedt via haar vrijwilligers ook ondersteuning aan huis aan mensen die moeite hebben met het gebruik van digitale tools.

Rode Kruis

2.11. ZORG VOOR KINDEREN VAN MINDER ZELFREDZAME OUDERS

Gezins hulpen begeleiden en ondersteunen gezinnen in hun opvoedkundige rol. Ze kunnen bijvoorbeeld de kinderen vergezellen naar de crèche of naar school.

Hulp bij de
huishoudelijke taken

Voor eenoudergezinnen bestaan er in Brussel diverse organisaties die de ouder de kans bieden om op adem te komen door de fakkel even door te geven of andere alleenstaande ouders te ontmoeten.

Lokale ondersteuning
voor eenoudergezinnen

Een 'Action en milieu ouvert' (AMO) is een plek waar jongeren en hun gezin terecht kunnen voor informatie, een luisterend oor, begeleiding, ondersteuning en oriëntatie. Deze initiatieven zijn gericht op jongeren in een moeilijke thuissituatie. Ook de ouders worden echter ondersteund en begeleid in hun verantwoordelijkheden en problemen. Er zijn vestigingen in verschillende gemeenten.

Acties in de open
omgeving (diensten
voor jongeren)

Zie onze Focus

"Perinataliteit: zorg- en
begeleidingsaanbod" [hier](#).

2.12. SPECIFIEKE PROJECTEN VOOR SENIOREN

2.12.1 | Protocol 3

2.12.2 | Zoom Seniors

2.12.3 | CitiSen

2.12.4 | Senior Solidarité(it)

Twee organisaties beheren deze projecten in Brussel: Brusano en Alzheimer Belgique.

Zie de nummers van alle helpdesks op p. 45

Alzheimer Belgique:

02 428 28 10

info@aalz.be

2.12.1 | Protocol 3

Protocol 3 is een project dat tot december 2026 wordt gefinancierd door het RIZIV. Het doel bestaat erin om 60-plussers te helpen om thuis te blijven wonen.

De aangeboden begeleiding helpt om complexe situaties te deblokken en het gebruikelijke zorgteam tijdelijk te versterken.

Er worden drie diensten gefinancierd:

1. casemanagement;
2. ergotherapie;
3. psychologische follow-up.

Deze diensten zijn gratis voor begunstigen die aan de volgende criteria voldoen:

- 60 jaar of ouder zijn;
- thuis wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- het risico lopen de zelfstandigheid te verliezen.

Zie onze Focus

"Hulp aan huis voor mensen van 60 jaar en ouder" [hier](#).

2.12.2 | Zoom Seniors

Zoom Seniors is een project met als doel de thuiszorg voor ouderen te bevorderen, zolang zij dat willen. Het project focust op bewustmaking en preventie, brengt mensen in contact met bestaande diensten en netwerkt tussen spelers die actief zijn in de domeinen ouder worden en zelfredzaamheid.

Dit project is bedoeld om niet-professionele medewerkers op het terrein bewust te maken van de kwetsbaarheid die gepaard gaat met het ouder worden, en brengt ouderen met wie op deze manier contact wordt gemaakt, in contact met (professionele en niet-professionele) actoren die diensten aanbieden op maat van hun behoeften.

Wat de locatie betreft, gaat het om een lokaal project met wijkfocus in de gemeenten Sint-Gillis, Vorst, Ukkel en Elsene.

Zoom Seniors:

www.zoomseniors.brussels/

2.12.3 | CitiSen

CitiSen is een buurtnetwerk voor hulp- en zorgverlening aan senioren en hun mantelzorgers die wonen in de Brabantwijk in Brussel (Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node). Het is erop gericht het welzijn van senioren en hun mantelzorgers te verbeteren, zodat ze zo lang mogelijk in goede omstandigheden thuis kunnen blijven wonen.

Hiertoe reikt CitiSen oplossingen aan of helpt het om oplossingen te zoeken voor de geïdentificeerde behoeften door alle middelen in de wijk samen te brengen. Daarnaast biedt CitiSen ontmoetingsplaatsen voor senioren, mantelzorgers en leden van het CitiSen-netwerk.

CitiSen:

www.citisen.be

2.12.4 | Senior Solidarité(it)

Senior Solidarité(it) is een project om het welzijn thuis van senioren in Etterbeek te bevorderen.

De psychosociale begeleider van het project staat zowel klaar voor de senioren, de mantelzorgers als de professionals die met hen werken. Dankzij de uitgebreide kennis van het netwerk van diensten en verenigingen in Etterbeek en omgeving kan de begeleider personen op aanvraag ondersteunen, doorverwijzen en adviseren. De begeleider kan ook thuis langskomen bij de senioren om de dienst zo toegankelijk mogelijk te maken en meer inzicht te krijgen in de situatie en leefomgeving in kwestie.

Het project Senior Solidarité(it) valt onder de gemeentelijke dienst Contact Plus, die er algemeen op gericht is om senioren en/of personen met een handicap te ondersteunen. De projectbegeleider werkt dan ook voortdurend samen met het Contact Plus-team, en in het bijzonder met de maatschappelijk werkers.

Senior Solidarité(it):

seniorsolidarite@etterbeek.irisnet.be

2.13. DE MANTELZORGER

2.13.1 | Handisitter

2.13.2 | Tijdelijke hulp voor het gezin, ouders en broers en zussen

2.13.3 | Opvang voor zieke kinderen

2.13.4 | Opvang- en/of zorgfaciliteiten

Mantelzorgers zijn personen die regelmatig hulp bieden aan vrienden of familie die hun zelfredzaamheid verliezen.

Om in aanmerking te komen voor verlof voor mantelzorg moet de persoon een erkend mantelzorger zijn van de persoon voor wie hij of zij verlof wil opnemen. Hiertoe moet de werknemer door middel van een verklaring op erewoord een erkenningsaanvraag indienen bij zijn ziekenfonds, dat hierover een beslissing zal nemen.

Dankzij de erkenning beschikt de mantelzorger over financiële voordelen en specifiek verlof. Hierdoor kan de mantelzorger de beroepsactiviteit geheel of gedeeltelijk onderbreken om een familielid of dierbare te helpen die door ziekte, handicap of ouderdom niet langer voor zichzelf kan zorgen en van anderen afhankelijk is.

Verschillende vzw's organiseren bijeenkomsten en activiteiten voor mantelzorgers.

Ondersteuning voor de mantelzorgers van ouderen

Ondersteuning voor de mantelzorgers van personen met een handicap

Ondersteuning voor de mantelzorgers van zieken

Er bestaan ook hulplijnen waar mantelzorgers terecht kunnen voor een luisterend oor, advies of oriëntatie afhankelijk van hun behoeften. Sommige organisaties zijn gespecialiseerd in het opzetten van zelfhulpgroepen, cursussen en andere activiteiten voor mantelzorgers van ouderen of personen met een geestelijke aandoening, handicap, enz.

2.13.1 | Handisitter

Dankzij deze dienst kan de mantelzorger van een persoon met een handicap tijdelijk vervangen worden. Op die manier kan de mantelzorger even op adem komen. De dienstverlening vindt zowel overdag als 's nachts plaats.

Elke mantelzorger van een sterk afhankelijke persoon met een handicap erkend door PHARE

(voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) kan een beroep doen op deze service.

Een maatschappelijk werker zal de woning bezoeken om een zorgplan op maat te bespreken en uit te werken. De activiteiten van de handisitter worden afgestemd op de behoeften van de begunstigde.

De ziekenfondsen bieden daarbij financiële steun. De terugbetalingsvoorwaarden verschillen van ziekenfonds tot ziekenfonds.

Handisitter

2.13.2 | Tijdelijke hulp voor het gezin, ouders en broers en zussen

Verschillende organisaties bieden activiteiten aan zodat gezinnen met zieke/gehandicapte kinderen zich kunnen ontspannen, op adem kunnen komen en herbronnen.

Activiteiten en animatie voor ernstig zieke kinderen buiten het ziekenhuis

Kortverblijf en respijt voor personen met een handicap

Herbronning en persoonlijk welzijn van ernstig zieke kinderen en hun omgeving

Aangepaste socioculturele activiteiten voor personen met een handicap

Aangepaste sport voor personen met een handicap

2.13.3 | Opvang voor zieke kinderen

De ziekenfondsen, de OCMW's (via crèches van de gemeente) en de coördinatiecentra voor thuis hulp en -zorg kunnen thuisopspasdiensten aanbieden voor zieke kinderen van 0 tot 15 jaar. Dat gebeurt gewoonlijk door kinderverzorgsters op vertoon van het doktersattest van het kind aan de dienstverlener.

Thuisoppas voor zieke kinderen

- **Opvang voor zieke kinderen**

In Brussel bestaan er opvangcentra en therapeutische verblijfscentra voor zieke kinderen.

Respijthuis en
therapeutisch
verblijfscentrum voor
zieke kinderen

Deze organisaties bieden accommodatie voor zieke en/of gehandicapte kinderen en geven het gezin de kans om even op adem te komen, enkele dagen uit te rusten of een oplossing te vinden voor een complexe situatie (bv. een gezondheidsprobleem van een ouder).

2.13.4 | Opvang- en/of zorgfaciliteiten

- **Dagverzorgingscentra**

Deze zorginstellingen vangen overdag personen op die lichamelijk afhankelijk en/of geestelijk niet meer zelfredzaam zijn. Ze bieden uitgebreide zorg voor personen die dat nodig hebben: verpleging, paramedische zorg, kinesitherapie, revalidatieactiviteiten, entertainment, maaltijden, hulp in het dagelijks leven en sociale ondersteuning.

Op die manier kunnen mantelzorgers op adem komen en hun zorg voortzetten zonder dat de behoeftige persoon opgenomen hoeft te worden in een instelling. Bovendien wordt de begunstigde over het algemeen thuis opgepikt en teruggebracht.

Dagverzorgingscentra

- **Dagverzorgingscentra**

Dagopvang omvat bezigheids-, educatieve en revalidatieactiviteiten voor thuiswonende senioren of volwassenen met een handicap of psychiatrische stoornissen.

De centra zijn minstens 5 dagen per week open. Afhankelijk van hun behoeften kunnen de personen in kwestie er een of meerdere dagen terecht. Gewoonlijk wordt ook het vervoer van de begunstigde van en naar het centrum geregeld.

Dagcentra voor
volwassenen met
psychische stoornissen

Dagcentra voor
ouderen

- **Kortverblijven voor ouderen**

Een kortverblijf is een tijdelijk verblijf van ouderen in een rusthuis voor maximaal drie maanden.

Die formule kan inspelen op een tijdelijke behoefte, zoals een herstelperiode na een verblijf in het ziekenhuis, een mantelverzorger die in het ziekenhuis is opgenomen, planning van vakantie met het gezin, enz.

Kortverblijf in ROB en
RVT

- **Zorghotel**

Cité Sérine biedt opnamemogelijkheden voor patiënten van elke leeftijd met zware en/of evolutieve oncologische, neurodegeneratieve, chronische of andere aandoeningen.

Deze organisatie biedt gezinnen de kans om even op adem te komen.

Begunstigden kunnen ook worden opgenomen wanneer ze het ziekenhuis verlaten of wanneer hun woning niet langer geschikt is voor de zorg die ze nodig hebben.

Cité Sérine

3.

SOCIAAL BRUSSEL, DE SOCIALE KAART VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

In de onderstaande tabel staan de categorieën van Sociaal Brussel die overeenkomen met de hulpmiddelen voorgesteld in deze Focus.

Voer het adres in van de website van Sociaal Brussel (<https://sociaal.brussels/>) en voeg er 'category/' plus het nummer in kwestie aan toe

(bv.: <https://sociaal.brussels/category/925>).

De diensten zijn alfabetisch gerangschikt in het document. Voor meer informatie over Sociaal Brussel, de virtuele toegang tot het welzijns- en gezondheidsaanbod in het Brussels Gewest www.sociaal.brussels/page/over-sociaal-brussel-nl

CATEGORIE	HTTPS://SOCIAAL.BRUSSELS/
Aangepast vervoer voor rolstoelgebruikers	https://sociaal.brussels/category/359
Aangepaste socioculturele activiteiten voor personen met een handicap	https://sociaal.brussels/category/75
Aangepaste sport voor personen met een handicap	https://sociaal.brussels/category/76
Action en milieu ouvert	https://sociaal.brussels/category/113
Activiteiten en animatie voor ernstig zieke kinderen buiten het ziekenhuis	https://sociaal.brussels/category/914
Administratieve hulp aan huis	https://sociaal.brussels/category/34
Burenhulp	https://sociaal.brussels/category/887
CitiSen	https://sociaal.brussels/category/19061
Coördinatie van de thuiszorg	https://sociaal.brussels/category/216
Dagcentra voor ouderen	https://sociaal.brussels/category/345
Dagcentra voor volwassenen met psychische stoornissen	https://sociaal.brussels/category/301

Dagverzorgingscentra	https://sociaal.brussels/category/48
Diensten voor geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen	https://sociaal.brussels/category/276
Domotica	https://sociaal.brussels/category/14
Ergotherapie aan huis	https://sociaal.brussels/category/348
Familiehulp	https://sociaal.brussels/category/35
Financiële hulp voor huurders	https://sociaal.brussels/category/3
Gemeentelijke sociale diensten	https://sociaal.brussels/category/68
Globale en geïntegreerde geneeskunde (wijkgezondheidscentra)	https://sociaal.brussels/category/925
Handisitter	https://sociaal.brussels/category/105
Herbronning en persoonlijk welzijn van ernstig zieke kinderen en hun omgeving	https://sociaal.brussels/category/917
Huisbezoek aan alleenstaande personen en zieken	https://sociaal.brussels/category/41
Hulp bij de dagelijkse taken	https://sociaal.brussels/category/35
Hulp bij de huishoudelijke taken	https://sociaal.brussels/category/62
Hulp bij de huishoudelijke taken	https://social.brussels/category/62
Informatie en preventie betreffende het affectieve en seksuele leven	https://sociaal.brussels/category/318
Informatie over de rechten en plichten van huurders	https://sociaal.brussels/category/64
Informatie over en strijd tegen ongezonde woningen en binnenhuisvervuiling	https://sociaal.brussels/category/21

Informatie preventie en gezondheidspromotie voor kwetsbare personen	https://sociaal.brussels/category/214
Interculturele bemiddeling	https://sociaal.brussels/category/1067
Intergenerationeel wonen	https://sociaal.brussels/category/612
Jeunes Aidants Proches	https://sociaal.brussels/category/17397
Juridische eerstelijnsbijstand	https://sociaal.brussels/category/411
Kinesithérapie aan huis	https://sociaal.brussels/category/347
Kortverblijf en respijt voor personen met een handicap	https://sociaal.brussels/category/561
Kortverblijven voor ouderen	https://sociaal.brussels/category/250
Levering van maaltijden aan huis	https://sociaal.brussels/category/42
Lokale ondersteuning voor eenoudergezinnen	https://sociaal.brussels/category/1047
Medische en paramedische hulpmiddelen	https://sociaal.brussels/category/36
Medische zorg voor kwetsbare personen	https://sociaal.brussels/category/573
Microkrediet	https://sociaal.brussels/category/562
Mobiele teams voor geestelijke gezondheidszorg	https://sociaal.brussels/category/1064
Niet-dringend vervoer	https://sociaal.brussels/category/31
Ondersteuning van de mantelzorgers van personen met een handicap	https://sociaal.brussels/category/928
Ondersteuning van de mantelzorgers van zieken	https://sociaal.brussels/category/923

Ondersteuning voor de mantelzorgers van ouderen	https://sociaal.brussels/category/927
Openbaar vervoer (voor personen met beperkte mobiliteit)	https://sociaal.brussels/category/30
Opvang voor zieke kinderen	https://sociaal.brussels/category/252
Overlegorganisator	https://sociaal.brussels/category/1068
Palliatieve thuisbegeleidingsequipes (tweede lijn)	https://sociaal.brussels/category/948
Palliatieve thuiszorg (eerste lijn)	https://sociaal.brussels/category/255
Participatief wonen voor ouderen	https://sociaal.brussels/category/613
Personenalarm	https://sociaal.brussels/category/38
Private algemene sociale dienstverlening voor iedereen (erkende diensten)	https://sociaal.brussels/category/358
Protocol 3	https://sociaal.brussels/organisation/49 of https://sociaal.brussels/organisation/18440
Psychologische eerstelijnsconsultaties	https://sociaal.brussels/category/1045
Psychologische thuiszorg voor volwassenen	https://sociaal.brussels/category/1065
Relaties gevoelsleven en seksualiteit bij personen met een handicap	https://sociaal.brussels/category/1050
Rode Kruis	https://social.brussels/organisation/4586
Schuldbemiddeling	https://sociaal.brussels/category/458
Seniorsitting	https://sociaal.brussels/category/40

SeniorSolidarite(it)	https://sociaal.brussels/organisation/19054
Sociaal vertalen en tolken	https://sociaal.brussels/category/317
Sociale diensten van de OCMW's	https://sociaal.brussels/category/67
Solidair wonen voor kwetsbare personen	https://sociaal.brussels/category/65
Tandzorg aan huis	https://sociaal.brussels/category/600
Thuishospitalisatie	https://sociaal.brussels/category/46
Thuisoppas voor zieke kinderen	https://sociaal.brussels/category/272
Thuisverpleging	https://sociaal.brussels/category/346
Thuiswachtdiensten voor algemene geneeskunde	https://sociaal.brussels/category/223
Vervoer om boodschappen te doen	https://sociaal.brussels/category/360
Vervoer om sociale redenen (vrijtijdsbestedingen enz.)	https://sociaal.brussels/category/32
Woningaanpassing	https://sociaal.brussels/category/14
Ziekenoppassers	https://sociaal.brussels/category/39
Zoom Seniors	https://sociaal.brussels/organisation/18926
Zorghotel	https://sociaal.brussels/organisation/10339

4. MEER INFORMATIE

GEWELD IN HUIS

Vaststelling van intrafamiliaal en huiselijk geweld

*Bij een medisch noodgeval is het essentieel om 112 te bellen.
Bij een noodgeval waarbij bescherming nodig is, is het essentieel om 101 te bellen.*

Er zijn verschillende telefoonlijnen waar je terecht kunt als er geweld of mishandeling wordt vastgesteld. Ze luisteren naar slachtoffers en ondersteunen hen.

NAAM	DOELGROEP	TELEFOON
Ecoute Violences Conjugales	Slachtoffers van huiselijk en familiaal geweld	0800 30 0 30
SOS Viol	Slachtoffers van partnergeweld en seksueel geweld	0800 98 100
Ecoute seniors (InforHomes)	Senioren die slachtoffer zijn van misbruik, mishandeling	02 223 13 43
Brussels Meldpunt OMB (HomeInfo)	Senioren die slachtoffer zijn van misbruik, mishandeling	02 511 91 20
AWEL	Kinderen en jongeren die slachtoffer zijn van geweld en misbruik	102
Service Ecoute enfants	Kinderen en jongeren	103
SOS Enfants	Kinderen die slachtoffer zijn van geweld, misbruik of mishandeling	UMC Sint-Pieter: 02 535 34 25 Famille Saint-Luc: 02 764 20 90
VECK (Vlaams Expertise Centrum voor Kindermishandeling)	Kinderen die slachtoffer zijn van geweld, misbruik of mishandeling	1712

Geweld tegen professionals uit de welzijns- en gezondheidssector

Er zijn verschillende intervisie- en supervisiefora voor professionals uit de welzijns- en gezondheidssector.

Vzw Praxis zet zich in voor huiselijk en intrafamiliaal geweld. Ze organiseert informatie- en opleidingssessies voor professionals.

VRIJWILLIGERSWERK

Veel organisaties werken samen met vrijwilligers op verschillende gebieden. Als professionals is het soms ingewikkeld om deze vrijwilligers te ondersteunen en te begeleiden.

Er zijn een aantal hulpmiddelen beschikbaar om hen beter uit te rusten om bepaalde kwetsbare groepen te ondersteunen of om bepaalde problemen beter te begrijpen:

- [Vrijwilligerswerk](#)
- [Vrijwilligerswerk bij personen met een handicap](#)
- [ABC du volontariat à domicile: tool ontwikkeld door het VolontariAS-netwerk en beschikbaar op het Plateforme Francophone du Volontariat.](#)

TELEFOONLIJNEN

Deze Focus inventariseert op transversale manier de belangrijkste hulpmiddelen om professionals te helpen bij het vinden van de juiste doorverwijzing voor mensen die thuis wonen. Als de gewenste informatie niet beschikbaar is in deze Focus, bestaan er ook meer gespecialiseerde hulplijnen en infosites voor professionals en begunstigden. Ze zijn meestal beschikbaar in beide talen of verwijzen de beller indien nodig door naar de dienst in de gewenste taal.

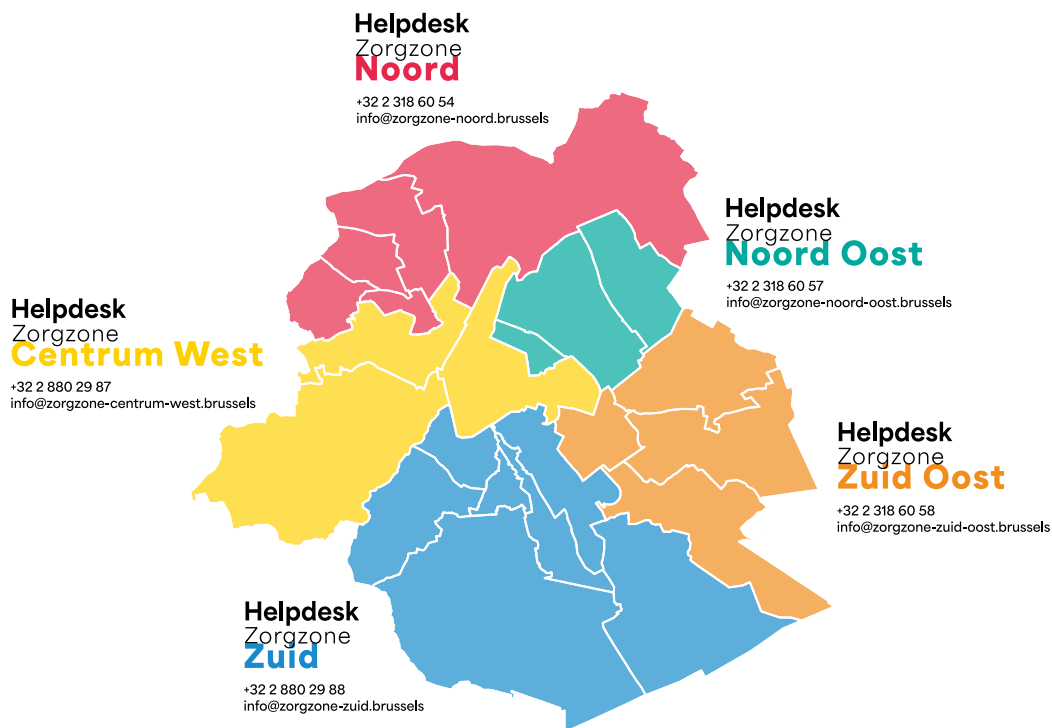
Zie de focusgids voor geestelijke gezondheid voor de telefoonlijnen rond geestelijke gezondheid.

NAAM	BEHANDELD THEMA	VOOR WIE?	TELEFOON	E-MAIL
Coponcho	Mantelzorgers	Begunstigden	02 515 02 63	Info@coponcho.be
Aidants proches	Mantelzorgers	Begunstigden en professionals	02 474 02 55	Info@ aidantsproches. brussels
Al-anon	Mantelzorgers (van een alcoholist)	Begunstigden	02 216 09 08	info@alanon.be
Allo ? Aide sociale (FDSS)	Sociale bijstand	Begunstigden (en professionals)	0800 35 243	
CAW	Sociale bijstand	Begunstigden	0800 13 500	onthaal@ cawbrussel.be
Centre appui social énergétique (CASE)	Sociale bijstand - Energie- en waterarmoede	Professionals	02 526 03 00	socialenergie@ fdss.be
Alcooliques anonymes	Verslaving	Begunstigden	078 15 25 56	
Druglijn	Verslaving	Begunstigden (en professionals)	078 15 10 20	
Infor Drogue	Verslaving	Begunstigden en professionals	02 227 52 52	
RESAD	Verslaving	Professionals	02 534 87 41	
BrAP	Handicap	Begunstigden en professionals	02 201 76 43	info@brap.be

HandiPro FOD	Handicap	Begunstigden en professionals	0800 98 799	
PHARE	Handicap	Begunstigden en professionals	02 800 82 03	Info.phare@spfb.brussels
Atelier des Droits Sociaux	Juridisch	Begunstigden en professionals	02 512 02 90	aidesociale@ladds.be
Télébarreau	Juridisch	Begunstigden en professionals	02 511 54 83	
Bureau juridische bijstand	Juridisch	Begunstigden en professionals	02 519 84 68	
Alzheimer Liga	Ziekte van Alzheimer of gerelateerde aandoeningen	Begunstigden en professionals	0800 15 225	hulpvragen@alzheimerliga.vlaanderen.be
Ligue Alzheimer	Ziekte van Alzheimer of gerelateerde aandoeningen	Begunstigden en professionals	0800 15 225	soutien@alzheimer.be
Home info	Senioren	Begunstigden en professionals	02 511 91 20	info@home-info.be
Infor Home	Senioren	Begunstigden en professionals	02 219 56 88	inforhomes@misc.irisnet.be
SéOs (Service d'Ecoute et d'Orientation Spécialisé)	Mensen met mogelijk ongepast gedrag of afwijkende seksuele fantasieën	Begunstigden en professionals	0800 200 99	contact@seos.be

REPERTORIA

Le Bon Plan	Gids voor het vinden van hulpmiddelen (kwetsbare personen)	Begunstigden en professionals		www.dune-asbl.be/le-bon-plan/
Ligue des Usagers des Services de Santé (LUSS)	Adressenlijst van verenigingen	Begunstigden en professionals		www.luss.be/associations/
Réseau SAM	Gids voor het zoeken naar hulpmiddelen (voor iedereen)	Begunstigden en professionals		www.reseau-sam.be/nl/

BESCHIKBARE FOCUSSEN

- Palliatieve zorg en levenseinde
- Hulp aan huis voor mensen van 60 jaar en ouder
- Zorgsystemen voor diabetes type 2
- Geestelijke gezondheid – Aanbod inzake ondersteuning en begeleiding in het Brussels Gewest
- Hulpmiddelen voor een leven thuis
- Financiële toegankelijkheid tot zorg – verplichte ziekteverzekering
- Financiële toegang tot gezondheidszorg buiten de verplichte ziekteverzekering
- Périnatalité : offre de soins et d'accompagnement à Bruxelles

De Focussen zijn gekoppeld aan specifieke repertoria, FAQ's en Focus Live (webinars).
→ Kijk op brusano.brussels

Collectief actie ondernemen om de welzijns- en gezondheidsorganisatie te veranderen.

Met de steun van de GGC
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE